

૩૮૯૬

દેવેન્દ્ર દિપમાળા

અને

દિક્ષામોત્સવ.

પ્રથમ ભાગ.

રચનાર

અને

પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. નાનજી કરમચંદ છત્રાશા.

અમદાવાદ

મામાની હવેલીમાં યુનાઇટેડ પ્રિન્ટીંગ અને

જાઓ એન્ડ કંપની "લિમિટેડ"ના પ્રેસમાં

રજીસ્ટર્ડ લાલ ગંગારામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૫.

સને ૧૮૮૬.

કિંમત ૪ આના.

૩૮૯૬

દેવેન્દ્ર દિપમાળા

અને

દિક્ષામોત્સવ.

પ્રથમ ભાગ.

રચનાર

અને

પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. નાનજી કરમચંદ છત્રાશા.

અમદાવાદ

મામાની હવેલીમાં યુનાઇટેડ પ્રિન્ટીંગ અને

જાઓ કંપની "લિમિટેડ"ના પ્રેસમાં

રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૫.

સને ૧૯૮૯.

કિંમત ૪ આના.

અર્પણ પત્ર.

પૂણ્ય પ્રભાવક સુરા ધર્માનુરાગી.
ભાઈશ્રી મોતીચંદ વી. ઝીણા.
ધોરાજી, નીવાસ છત્રાસા.

આપની પરમાર્થ કાર્ય પર હમેશાં સુદ્રષ્ટી
છે. તેવીને તેનીજ દીન પ્રતીદીન રહેવા આ-
શીર્ષ્ય આપતાં આ લઘુ પુસ્તક અર્પણ કરું-
છઉં તે સ્વીકારશે.

લી. નાનજી કરમચંદ.

આશ્રય પત્ર, અને ગ્રંથ મુળોત્પત્તિ.

સાહેબો હું ગયા કરતીગ માસમાં આપણા પરમપુત્ર્ય હાંત મુનીશ્વર શ્રીજી દેવજી સ્વામીને વંદણા કરવાના કાર્ય પ્રસંગે મંગળાપુર (માંગરોળ) ગયેલ ત્યાં એક પક્ષવાડીયું રોકાતાં બરવખાણુ વાણીમાં બરાએલા સુતેષ આવકબાઈએ અને આવીકાખાનુ સમક્ષ દીન પ્રતીદીન આપેલું વીસ્તારવાળું બાષણુ અને સદરહુ બાષણુપર આકર્ષણુ યએલી આવકબાઈએની રૂચી એમ જણાંણી કે ચાલેલા બાષણુનું એક પુસ્તક તૈયાર કરી છપાવી ગ્રંથરમાં મુકવું.

એ પરથી તમામ બાષણુનો અર્ક (સારાંસ) એવી લઈ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. અથ ઈતી દાખલ કરવાથી ઘણાજ વીસ્તારવાળું પુસ્તક થઈ જવાની ધાસ્તીને ખાતર તેમ કરવામાં આવ્યું છે.

પુસ્તકનું નામ દેવેંદ્ર દીપમાળા રાખવામાં આવ્યું છે જેની સીકતાને માટે દેવેંદ્ર એ શબ્દની વ્યુત્પત્તિ કરતાં આપણા મુગટમણી શીરતાજ રૂપીશ્વર શ્રીજી દેવજી સ્વામી એમ સામેતી થઈ શકે છે. દીપમાળાને માટે ખુલો અર્થ છે. કારણુ શાબી નીકળે તેવી માળા અને દીક્ષામોતસવનું વર્ણન કરવામાં આવેલ છે. માટે એ શબ્દ ત્યાં ધારણુ કરવામાં આવ્યો છે.

(૬)

આ પુસ્તકની છપામણી અર્ચમાં માંગરોળના સુન્દેશ
આપણી તરફથી સારો આશય મળ્યો છે. એટલે તેમનો
ઉપકાર કોઈ પ્રકારથી ભુલી જવો ઉચિત નથી.

શીરૂયાત.

મંગળાચરણ.

કુહો.

મંગળ કરેન બીધન હરેન, શરેનપે ધરત હું શીશ;
શિષ્ય સહાયક શબ્દમાં, ખારેન ધરેન નીમીષ. ૧

છંદ છપય.

મંગળ કરેનહી શરેન તરેન તારેનથે તરના,
ધરના ધ્યાન સુ જ્ઞાન બ્યાન અથામત ખરેના;
બર્ના બર્ન બંડોળ કોલ કરારે કરે દીના,
ચિના તત્ત્વ સુખરૂપ અનુપમ એન લખીના;
દીન દીનેશ બહતો બહત સહત ખાર અશરેન શરેન,
નમન નમન નીશદીન નમન જય જયજય મંગળ કરેન.

અરીહંતાષ્ટક છંદ ત્રીભંગી.

જય જય જયવંતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા,
નીત્ય ભક્ત નમંતા કૃષ્ણ દમંતા ગુણી ગણંતા ગુણવંતા;
પ્રીત પાપ પડંતા વાર સડંતા જલ તોડંતા છોડંતા,
ઝો-હીં અહંતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા. ૧
વીકૃત કષ્ટ ટળંતા વૈરી બળંતા મીત્ર મળંતા વીતવંતા,
નિજ ભક્ત રક્ષંતા ભૂત ભક્ષંતા જોમય ક્ષંતા જાવંતા;
જ્વરે સર્વ ખસંતા હૃદય ખસંતા નામ જપંતા સાહંતા,

ઓ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા, ૨
 કૃષ્ટ દૃષ્ટી લાગંતા કષ્ટ ભાગંતા પ્રભુ ભગંતા જાપંતા,
 મન પ્રમ્ન થાવંતા રિધ્ય આવંતા ગુણ ગાવંતા આવંતા;
 ભક્ત વાટ વટંતા નામ રટંતા ચૈરે હટંતા બટકંતા,
 ઓ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા, ૩
 જપ જાદુ કીલંતા મુષ્ટ ખીલંતા જરં જીલંતા તે સંતા,
 સર્વ જોડ જળંતા આપ હલંતા સુખ મળંતા અત્યંતા;
 દારીદ્ર ઝરંતા કપા કરંતા રાગ્ય રહંતા ભક્તંતા,
 ઓ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા, ૪
 ભંડોલ ભરંતા મોજ મળંતા કાજ કરંતા નીત્યંતા,
 ધર્મ ધ્યાન કરંતા ચીત ધરંત રણું હલંતા જીત્યંતા;
 સ્નેહ જોત જળંતા કષ્ટ ટળંતા રાગ્ય કુળંતા વસયંતા,
 ઓ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા, ૫
 ઈચ્છીત પુરંતા જૈરી જીરંતા કૃષ્ટ ફરંતા થાવંતા,
 વસુ વૈરી વસયંતા રોગ ખસયંતા વીખન સયંતા જનનંતા;
 દ્રષ્ટી મુખ ટળંતા પાપ ખળંતા ભાલ ભરંતા ભક્તંતા,
 ઓ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા, ૬
 પ્રીત પાઠ પઢંતા ખીત બઢંતા સ્વારી ચઢંતા આવંતા,
 સર્વ કલેષ કીલંતા પીડ પીલંતા સુખ મીલંતા જયવંતા;
 ત્રીકાળ જખ્યંતા પાપ ખપ્યંતા કષ્ટ કાપ્યંતા અર્હતા,
 ઓ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા, ૭
 નાનજી નીત્યંતા સ્તુતી કરંતા શીધ થાવંતા જાપંતા,
 જીનિધિ લક્ષણતા વિક્રમ સવંતા અધની કહંતા માસંતા;

તૃતીયે સુમંતા તીથો રહંતા મંદ મળંતા વારંતા,
ઓં-હોં અર્હંતા ગુણ અનંતા ભાગત અંતા ભગવંતા. ૮

ગુરુરાજ વર્ણન, કુહા.

શુભ આવકને આવિકા, તન મન રાખો ધીર;
બાપણ પત્ર વંચાય છે, થાશે નહોં અધીર. ૧

હંસ બગ એક રૂપમાં, પરિક્ષા કરો સધીર;
ક્ષીર નારે જીવંત થશે, થાશે નહોં અધીર. ૨

સુવર્ણ ને પીતળતણો, સરખો રંગ શરીર;
અસી અઝાચી સ્થામતા, થાશે નહોં અધીર. ૩

ધીરજ ધારી બેશીયે, અવણ ધરી સુખકાર;
ગુરૂ વીવેચન વાંચતાં, પડશે અમૃત ધાર. ૪

ધાર પડે તે ધારશે, સેશે સુખ અનંત;
નહીતો રખડે નારકી, ભાખ્યું છે ભગવંત. ૫

અહો પ્રીય આર્યો આવક આવીકાઓ આ ધર્મ સ્થ-
ળને વિષે આ વખતે આપણા પરમ પુણ્ય પવિત્ર મહાંત
પુરૂષ ગુણાન ગુણભંડાર આત્માર્થી ક્રીયાપાત્ર ધર્મજ્ઞત્ર
છતી રીધીના ત્યાગી મહા વૈરાગી વૈરાગવંત બળ્યાવંત ક્ષ-
માવંત સમાવંત સમતાના સાગરે દયાના આગારે ગુણના
સીંકુ અંદ્રમાની પરે શીતળ દયાના ધણી સૂર્યનીપરે ઊદ્યોત
પ્રકાશના કરુણહાર સમકીત રૂપ બીજ બોધના આપનાર
અચ્છાત તીમર મિથાત્વના ટાળનાર મેરૂનીપરે અડોળ,
કાંસાનીપરે નીર્લેપ વાવરાની પૈડે અપ્રતીબંધ વિહારના

કરણહાર, ભવ્ય જીવના હૃદયના નવસરહાર સમાન ચીં-
 તામણી, અને પાર્શ્વમણી સમાન મુરદ્રુમ અને કલ્પવૃક્ષ
 સમાન સતાવીશ સાધુને ગુણે કરી વિરાજમીન ખેતાળીશ
 તથા સડતાળીશ અને છનું દોષ રહીત અહાર પાણીના
 લહેનાર આઠમદના ગાળનાર નવવિધ બ્રહ્મચર્યના પાળનાર
 દસવિધયતિ ધર્મના પાળનાર સતરભેદ સંયમના પાળનાર
 કુંચન કામનીના ત્યાગી અચેતના ભાગી આરંભ પરિગ્ર-
 હારહિત નિરલોભી, નીરલાલચી જૈનદીપક દીધાર્યુ સર્વ
 શાસ્ત્રવેત્તા બુદ્ધિનિધાન ધર્મધુરંધર ધર્મદેવજીરૂપી અલંકાંત
 ગુણશોભીત ગુણરત્ન મુનીના મંડળીમાં મુશોભીત જ્ઞાન
 વિજ્ઞાન વિવેકના જણ સુત્ર શીઘ્રાંત અનુરચીતના ધરનાર
 શીળયમુર્તે સ્વભાવીક પાંડીત્ય કબીરાજ મુનીના મંડળીમાં
 તીલકસમાન સભારંજીત ક્ષમાને વિષે પૃથ્વીતુલ્ય સમતાને
 વિષે મેરુતુલ્ય સુજ્ઞાન વિદ્યાનાજાળ મહા મહાંતરૂપી અતુર
 વીધ સંધના શીરતાજ અતુરવિધ સંધના ચલાવનાર અતુર-
 વીધ સંધને જ્ઞાન વિજ્ઞાન ઉપદેશના આપનાર અંધકાર
 અજ્ઞાન તીમીરના હરનાર પાપરૂપ મેલના ટાળનાર કર્મરૂપ
 અધના હરનાર કર્મરૂપ કલંકના ટાળનાર હંશગ્રહી નોધારાને
 આધાર બુદ્ધ્યાને માર્ગ જતાવનાર શંઘાડાના શીરતાજ શંઘાડા-
 ના મુગટમણી શંઘનાયક શંઘાધિપતિ હિત્તાદી વિશેષાલંકાર.

કુહા.

ધર્મ ગુરુ ધર્મ દેવતા, ધર્મ દેવજી ધરનાર;

- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧
 ગુરુ તારણ પાળણ બણી, મંણી મુક્તાકળ હાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૨
 સુરે તરસમ સાહબી, કલ્પતરુ સમ કરનાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૩
 સુરધેનું શેવ્યા થકી, ઇન્દ્રિયત કળ આધાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૪
 અચળ ગતિ ધુઓપતી, ગતિ મતિ રતિ ભંડાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૫
 મન મેરુ ગિરી ગિરીપરે, અડગ રૂપ આધાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૬
 શંખ વિષે શાહામણા, શંખાડા શીરદાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૭
 શસ્ત્ર જીંહા સારદ કરે, તોય ન પામે પાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૮
 પંચમ કાળે પેખીયા, સુવર્ણમય સુખકાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૯
 અવની ઉપર આ શમે, ભર્યો સ્નાન ભંડાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૦
 ભવ ભયાનક દુખના, આર્ય તણા આધાર;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૧
 નાવ ખરું નજરે પડ્યું, ભવાબ્ધી તારનાર;

(૧૨)

પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરૂ ગુણ અપરંપાર. ૧૨

ધર્મ રૂપણી રેલતો, ફરી રહી સંસાર;

પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરૂ ગુણ અપરંપાર. ૧૩

અલોકીક રૂપે આ શમે, આકૃતિ મહિ આકાર;

પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરૂ ગુણ અપરંપાર. ૧૪

વર્ણન કરતાં વીરનાં, પામો કદી ન પાર.

નાનજી નિશ્ચયથી કહે, ગુરૂ ગુણ અપરંપાર. ૧૫

પ્રીય આર્યો આ નીચેના છંદમાં આપણા મહાંત મુ-
નેશ્વરને દેવાધી દેવની ઉપમેય આપી છે તે વ્યાકરણના
નીચમ મુજબ શીઘાંત રૂપછે. કારણ દેવજીએ માજી અ-
ક્ષર વિશેષાલંકાર રૂપ છે. એટલે દેવાધીદેવ એમ છંદના
અનુર્થ ચર્ણમાં વર્ણન આપેલું છે.

છંદ મનહરે યા કવિત.

રિદ્ધિ બુદ્ધિ નીધી બુદ્ધિ સકળ સહાય શીધિ,

દયા મયા અતિ કીધી સમર્થ સરસ્વતી;

ઉન્નવળ સરીરે ચીરે હરેન શકળ પીર,

ભંજનહે પીર ભીરે દયાળુ દરસતી.

ત્રિશુળતો હાથ માત સંકટ નિવાર ભત,

ખાત વિશ્વહે વિખ્યાત બહુધી બરસતી;

નિત્ય ચિત્ત સાથ માય ગાયનસુ સ્નાન આશ,

નાનજી સહાય પાય શેવીષે સરસ્વતી. ૧

કુહા.

બપ ભંજની અરી ગંજની, દર્શન રૂપ દિનેશ;

સુખ ભરણી સંભારણી, હરણી કુખ હમેશ. ૧
 રીખભ સુતા સુભ સુભ કરે ધરો નીરંતર ધ્યાન;
 સ્વદેય મતિ ગતિ શેવકે, આપો અવિચળ જ્ઞાન. ૨
 ભર્ત ભગનિ ભવ ભય હરે, અક્ષર સરૂપી અંક;
 વરખાસમ વરસાવતી, નરભય કહું નીશંક. ૩
 જગમગ જ્યોતી જગમગે, જ્યોતી રૂપ જનેત;
 પુરણ પુરણ કરતા બહી, બવિષણ પ્રાણીકૃત. ૪
 તર્ક કર્યાથી ત્યાગતાં, માપે માત અમાપ;
 શાંતીકર શાંતી કરે, જપતાં નિત્ય નિત્ય જપ. ૫
 છંદ ત્રીલંબી.

જપ જપે જપતા શાંતી કરતા હરકત હરતા રિધ્ય ધરતા,
 કુંચનત્રિય ત્યાગી છે વૈરાગી ધર્માનુરાગી પુર પરતા;
 સમદ્રહીવાળા રૂપ રસાળા પદ્યી વાળા વીહારં;
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૧
 ઝોંકારે સ્વરૂપા ભુપ અનુપા બજતે ભૂપા ભૂપાજં,
 શાંતી કરે સ્વામી નિર્મળ નામી કીરત કામી કુપાજં;
 અગુગ જેમ મેરૂ નીર્બળ ભેરૂ પાપ અંખેરૂ પ્રેતિહારં,
 દેવાધી દેવં કરીએ શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૨
 મૂની મધ્ય ખીંડુ થમતા સીંધુ શીતળ ઇંદુ સમ સ્વામી,
 નવવિધ બ્રહ્મચારી ધર્મધ્વજ ધારી ત્યાગીત નારી નહી કામી;
 ખરી રતનનીખાણી તુમ ગુણવખાણી ગિવાણુંવાણિ વીસ્તારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૩

છનુ દોષ રહીતા આરજ લતા એહ અચેતા મનધારં,
 સુક્રીયા પાત્રં ધર્મે જાત્રં પુરણ પાત્રં નીહારં;
 દશવિધપતી ધર્મી મુત્રથુ મર્મી સંઘથુ કર્મી સુખકારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૪
 યૌદધિખાખાણી વિશ્વ વખાણી ભવિયણુ પ્રાણી નિત્ય ભજતા,
 મહાંત મુનેશ્વર સંઘ સુરેશ્વર છે પરમેશ્વર સુખ સજતા;
 સંયમ ભેદ સતર ગ્રહે નીરંતર અવનીશે અતર નિરધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ સુખ લેવં શાકારં. ૫
 માપ પુંજ ટાળક ભવિયણુ વારક શરણાંતારક છોગાળં;
 મેરુ તુલ્ય સમતા જગત્રિહુ નમતા મારત મમતા તે ગાળં;
 નીલેષે કાંસા શીયજે સાચા વિવેકિ વાચા વીસ્તારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૬
 મદ આઠે ગાળી યયા ત્રિકાળી પરજ પાળી પોતાની,
 ઉપદેશાં આપી બંધન કાપી સ્થિર ગતિ સ્થાપી ઓતાની;
 સુરધિનુ સાહજ નીર્ઘ્યા નાપજ અમૃત પાપજ સંસારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ સુખ લેવં શાકારં. ૭
 રખડે ચોરાશી તોડે કાંથી કરે વિલાશિ શિવપુરે,
 વીરસા વંદીત સભારંજીત આપ અખંડિત સુરનુરે;
 ભવાબ્ધી તારે નહી વિસારે તુર્ત ઉગારે તેવારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ સુખ લેવં શાકારં. ૮
 કલ્પતરુ સમાના નિધ્ય નિધાના અરા અજના ક્ષીતીમાં,
 પાર્શ્વમણી પંડિત વિષ્ણે વંદિત અરિન દંડિત રીતીમાં,
 નીતીમાં નીતી જગત્રિહુ જીતી સ્થીરે સ્થીતી શ્રીકારં,

દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં ૯
 સ્વામી હંસ ગ્રાહિ છે ભૂમાંહિ દિત સુખ દાર્ઢ દ્રષ્ટીથી,
 અમૃત સમ ભાષા વિર વીલાસા અરિજન ત્રાસા સૃષ્ટીથી;
 અજ્ઞ સીંધ એકે સ્વામી વીવેકે મહિમા મેકે મતિધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૦

કીર્તિ દશ દીયા યૈ અહર્નીશા રતી નરીશા રાખીછે,
 સૌ પ્રાણીપર સરખી પ્રીતી નીર્ખી હેતાં હર્ખી બાંખીછે;
 દીવ્ય કાંતી દર્શન પુરણ પરસન શેવક સ્મરણ યુવધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૧

શુભ છંદ સુરંગા નવલા રંગા આનંદ અંગા ઉજવાળં,
 શુખ સાગર ભરિયો અનુભવ કરિયો દુસ્મન ડરિયો દેથાળં;
 પડતાં નર પોઠે ખજકે ખાટે વૈરી વાટે વીસ્તારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૨

એકાગ્ર આદરતાં સ્થાનક ડરતાં પૂરણ પરતા પરકાશં,
 રીધ શીધ પામે જીગ તે જામે નિશ્ચીત નામે નિદાશં;
 ભવ જળ ભય તારણ દીન ઉધારણ વેલી વારણ નારધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૩

રોગ રોગ ભગંદર ભય જળંદર શુખહીં ચંદર,
 ડંશિત વિકાળા વિખ ધર કાળા જોર જવાળા તોભંદા;
 તુમ નામે શાંતી ફીરણ કાંતી મહીયળ માંન્તી શુખધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૪

અહ પીડા ગંજન ભય કરે ભંજન રેતા રંજન તુમ નામે,
 ભૂપાંદર ખારં કાર્ય અપારં સુભાં સારં સદ્ય પામે;

તુમ નામા મંત્રે ધારણુ છત્રે અનુભવ અત્રે આકારં,
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૫

દેશાં પરદેશાં હરખ હમેશાં કાર્ય સુખેશાં જપ જપે,
નીર્બિજતા નાસે અરીજન ત્રાસે સુખીયાં યાશે પરતાપે;
ધારે જપમાળા બાળક બાળા બુદ્ધી વાળા તૈયારં;
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૬

દારીદ્રે દંડન દુસ્મન ખંડન રીધી મંડન રીધીશા,
નીરબજ બળ બાહુ ખંડન રાહુ ચીતે ચાહુ અહર્નીશા;
ચીંતીત મન ચાતુર પુરે આતુર ભવિયાં બ્રાતુર ભવ્યધારં,
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૭

પઠીએ એક ચીતે ધરભર્યવિતે નીર્મળ નીત્યે તતકાજં,
પઠ પવિત્રપણાથી જપ જપાથી ગુરુ કપાથી રીધવાજં;
છેવટ એહ સારં નાંહી વીસારં ગુરુ તૈયારં તૈયારં,
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૮

(નેમનાથ મોરી અરજ શુણીજે મેહું દાશી ચરનુંકી,)એરાગ
આજ આનંદી દીવસ અતિશે દિશેછે જ્યેમ દીવાળી,
મહેર કરી મહારાજ દયાળુ તાર્યાં છે નરને નારી;

જ્ઞાન ચક્ષુનાં દ્વાર ખુલ્યાં છે ધર્મરૂપ દ્યાનજ ધરતા,
દેવ દેવેંદ્ર દેવજી સ્વામી શંઘાડા શાન્તી કરતા. ૧

અલોકીક મુર્તી એજ દર્શને દુખ દુંગર જાયે નાશી,
ધર્મ દવજા મોત્રક કૃપાથી આવક આવીકા સંતોષી;
અચળ અજે નહી એ ક્ષીતીમાં આશીર્ષિ ચરથી ઉચરતા,
દેવ દેવેંદ્ર દેવજી સ્વામી શંઘાડા શાન્તી કરતા. ૨

ધર્મ રૂપીયો દુર્ગ યયો તે નાજ જંજળે નહી પડશે,
 શુરા સન્મુખ આવી લડશે કાયર કુંપી રડપડશે;
 કાયરનું તો કામ ન આવે સુરપણે શહેન્ને તરતા,
 દેવ દેવેન્દ્ર દેવજી સ્વામી શંઘાડા શાન્તી કરતા. ૩
 સ્વામી શીલ્ય જ્યયંદજી સ્વામી નામ પ્રમાણે ગુણ ધારી,
 જ્ય જ્ય જ્ય જ્ય જન મન ખોલે મુખાંખીદ શુણી વાણી;
 સદા નંદ રહે સદા નંદ રહે ધ્યાનપણે ધારણ ધરતા,
 દેવ દેવેન્દ્ર દેવજી સ્વામી શંઘાડા શાન્તી કરતા. ૪

કુહા.

શંઘાડા શાન્તી કરે, ધર્મ રૂપણી ઢાલ;
 આજ યયું છે એટલું, અન્ય યવાનું કાલ. ૧
 કાલ વાત કાલું કરે, ચાલે કહેવત સાચ;
 બલિય બાવપર બાવના, કદી ન આવે આંચ, ૨
 આમિતે આનંદ વધે, વહાલાં લાગે વેણ;
 નીંદીત નરને નીરખ્યે, નીચાં ઢાળે નેણ. ૩
 મમતીલાને મુરખ નર કહું ન માને કેણ;
 બીંતે જઈ બટકી મરે, નીચાં ઢાળી નેણ. ૪
 કુંપો બાગે કાચનો, સાંધો મજેન રેણ;
 જૈનધર્મ એમ જાળવો, નીચાં મ ઢાળો નેણ. ૫

લાવણી.

(સુકીત કરના હોયસો કરલે કો જાને કલકી.) એ રાહ.
 દર્શન થયાં આ વારે મુનીશ્વર દર્શન થયાં આ વાર,
 સંકટ મટીયું ચોરાશીનું દર્શન થયાં આ વાર; ટેક.
 દેવ દેવેન્દ્ર દેવજી સ્વામી આતમ અધ હરનાર,

પાપ પુંજથી મુકત કરાવી શુદ્ધ જન્મ કરનાર;
 શુદ્ધ વન્મ કરનાર મુનીશ્વર દર્શન થયાં આવાર, ૧
 ઉપદેશાં મૃતપાન અર્હનીશ કરતાં નરને નાર,
 પ્રત્ય પાપતો પાન કર્યાથી અવનીપએ આધાર;
 અવનીપએ આધાર, મુનીશ્વર. ૨
 ભટકી મરતાં ભવઅબ્ધીમાં જાજ માલ્ય આવાર,
 વાર વાર વિનતી કરે છર્જી ગુરુ જિનારો પાર;
 ગુરુ જિનારો પાર, મુનીશ્વર. ૩
 રખડ્યો હું બહુ રણ અઢવીમાં કોય ન શુભે પુકાર,
 શરણાંગતનું રક્ષણ કરશે અવણ ધરી બણકાર;
 અવણ ધરી બણકાર, મુનીશ્વર. ૪
 નામિજ નપ સમાગમ થાતાં પાર્શ્વ લોહને પ્યાર,
 શંગ કર્યાથી રંગ ફરેછે સતાધીશ કરનાર;
 સતાધીશ કરનાર, મુનીશ્વર. ૫
 કિટ ભ્રમરને ચારી વધતાં તુરત કરે ગુંજાર,
 વિરધ થાય જે વિશ્વ વિશેતો નિસ્યે ભ્રમર નાદાર;
 નિસ્યે ભ્રમર નાદાર, મુનીશ્વર. ૬
 બાંહ ગ્રહ પછે બાંહ ન મેલો આત્મ કરો બિધાર,
 છેવટના શારંશપણેતો શરણાંગત આવાર;
 શરણાંગત આવાર, મુનીશ્વર. ૭

લાવણી.

(નેમનાય મોરી અરજ શુણીજે, મેહું દાશી ચરનુંકી.) એરાહ.
 ધન દીવસ ધન ધડો આજના, કમ્મ બીજ મંગળ સંગે,
 ધર્મ ધ્યાનથી ધર્મ સ્થાનકે, ગુરુ વિરાજે બિમંગે;

આજ આનંદી દીવમ હમારો, આવક આવીકા મનમજકે,
 મુકતાકળનો મેલ મંડળથી, મૂવણનો સુરજ ઝળકે;
 ભાગ્ય હવેય થયાં ભૂવન હમારે, સુખમય રહેશું સુખાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૧
 ગાદીધર ગુરૂજી ગીર્વાણે, આંસકરણ આનંદ પામે;
 ભાવણ શુભી ભવકુળ દરતા સુખે પોચીયે સ્વધામે;
 ગુરૂ મુખવાચક છે ભવતારક, વારક છે વિધન ટાણે;
 પુરો પાવન કરા પાપનિવાર્યુ, આવક આવીકા મનમજકે;
 અવળ શબ્દ ધરી સારે અદી લે, ધર્મો ધની જે ધનવાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૨
 ભવાબ્ધી તરવાનેજ કારણ, જાજ અજાવે મહારાજ;
 તાદૃશપણે દરશાવી આપે, મોક્ષપુરીના દરવાજ;
 જ્ઞાન ચક્ષુનાં દાર ખુલાવી, આશ્રીતને હચ્ચિત આપે;
 પંચમ આરે પુત્ય પ્રતાપી, સુરધેનુ સમ સુર છાપે;
 એકાગ્રે અરીહંત ભજવે, જાપ જપાવે જપમાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૩
 કલ્પના રૂપે કાર્ય પુરણતા, કલ્પતરુસમ કરનારા;
 અસાનીના આશ્રીત દાતા, ધારક ધણી ચૈ ધરનારા;
 પાર્શ્વમણી આંતામણી રૂપે, ભુપ ભજા નજરે ભાળ્યા;
 પ્રમ પ્રમાણે પ્રત્યુત્તરેથી, શેવકના સંશય ટાળ્યા;
 અલોકીક રૂપે આજ ક્ષિતીમાં, વીર પુરુષજો વીશાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૪
 જ્યયંદજી જ્યકાર કરંતા, શીબ્ય સ્વામીના છે સંગે;
 ભવજળ તરવા જ્ઞાન બતાવે, આંસકરણથી ઉછરંતે;

ચારંજીવી રહો ચારંજીવી રહો, આશીર્વ વાક્યે એહ વાણી;
સમય સમયતો દરશન દેજો, શેવકપર કરેણા આણી;
નમન કરીને નાનજી કેજો, સદા સત રહો મુખાણા;
ધર્મ ધરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૫

કુહા.

મહાન પુરુષ મહિમા બલો, કથીતે કીચીત કેણ;
અનુભવ ધરમે આદરો, નીચાં મ ઢાંગો નેણ. ૧
આ વેળા ને આ ઘડી, મજે નયી મળનાર;
નિત્ય નિત્ય નયણે નીરખાંયે, દેવરૂપ દેવાર. ૨
ગયો સમય ફરી નહી મજે, ચેતન કહુંકું ચેત;
ચેતન પ્રાણી ચેતીયે, ગુરુ મુખ વાણી કેત. ૩
ગુરુ મુખવાયક ધારતાં, લેશો મુખ અનંત;
નહીતો રખડો નારકી, બાંખુંજો બગવંત. ૪
મંગળાપુરમાં સ્થીર વાસ કરવાને માટે આવક લોકાંએ
કરેલ માગણીની વિસ્ત્રામી રૂપે અરજ.

(સુક્રીત કરના હોયસો કરલે કો જાને કલકી) એ રાહ.

આવણી.

નિશ્ચળ કરો નીરધાર, ગુરુજી નિશ્ચળ કરો નિરધાર;
મંગળાપુરપર મહેર કરીને, નિશ્ચળ કરો નીરધાર. ૧૬૬.
ઉપદેશામૃત પાન કરાવી, તાર્કી છે સંસાર,
સતાધીશ સાક્ષાત મુરેશ્વર જ્ઞાન પુરણ બંડાર;
જ્ઞાન પુરણ બંડાર ગુરુજી નિશ્ચળ કરો નીરધાર. ૧
આવક આવીકા સાર ગ્રહીને સફળ કરે જમવાર,
કુખદરૂપ ચોરાચી મધ્યે ફેરો નહી ફરનાર;

ફેરો નહી ફરનાર, ગુરુ. ૨
 સાન ગોઝીની રેલ ચલાવી કુખાવો નર નાર,
 સુખ હૃદયે સુખ સારે ધારતાં કુખી નહીં યનાર;
 કુખી નહીં યનાર, ગુરુ. ૩
 પૈચમ આરે પુંજ પુન્યના દર્શને કુખ જનાર,
 એહી કારણે આ સભા સમક્ષે અરજ કરી આ વાર;
 અરજ કરી આવાર, ગુરુ. ૪
 રથીર રહાછ રથીર રહોછ તંત્રી રહાં નરનાર,
 આપ અનુમત એમ મુનેશ્વર બાવી બાવ યનાર;
 બાવી બાવ યનાર, ગુરુ. ૫
 અરજ અમલ તો કરો ગુરુ એહી છે વટ ઊંચાર,
 નાનછ નિશ્ચય એમ કહેછે મરછ રૂપ યનાર,
 મરછ રૂપ યનાર, ગુરુ નિશ્ચય કરો નીરધાર. ૬

કુંહા.

સુખ દીવસ નવ સાંભરે, કુખ દે પુરણ દાન્ય;
 મુકુંક મુલતમાં ચાલવું, એવું ન કરો આજ. ૧
 અતુર માસ સુખચેનમાં, વર્તાણો છે વીર;
 ગુરુ તૈયારી જોધને, મનડું ધરે અધીર. ૨
 મન તું મરજવદે રહે, વિસામી કંઈ વીર;
 ધીરે જો વેરાવજો, મનડું થયે અધીર. ૩
 અધીર ન થાયે આત્મા, મનથી જપ મહાવીર;
 બાવી બાવે બિટથે, સાગર સંગીત નીર. ૪
 સીનડા સીતા છોડતાં, ધરમપર ધર્મે ધીયાન;
 દેર વખત બિટાડથે, થયામતિ એહ બીયાન. ૫

(જનુના છપારે ગોપીચંદની) એ રાગ.

સ્થીરરે શેરે સ્વામી આ શહેરમાં, એવી અગનેહતી આશજી,
આશા નારાયા કરી સંચર્યા, એવી છેવે સગી ઉદાશજી;
કરીરે દર્શન કરારે પામશું. ટેક.

એવું ન કીજીએરે ગુરુરાજીયા, છો દ્રઢ ધર્મ મૂર્તી આપજી;
આવક આવીકારે તજકે ઘણાં, અંતસરેણે જીતપાવજી. કરી. ૨
જળ તાગી તરે મીનને જોષએ, એવું બનીયું છે આજજી;
મહ વજોયા વળી માનવી, નિશ્ચે યાય નારાજજી. કરી. ૩
હીર લોહસ્તગતરે થઈ જતાં, પૂરણ યાય પશ્ચાતાપજી;
કર્મ વીતારે કહાંથી સાંપડે, મનથી કરીએ ખેમાયજી. કરી. ૪
સોચ વીચારે છોડો બાઈઓ, મહારાજે કરી નહી મહેરજી;
બાવી બાવનાએ ગુરુને ભિટશું, તેમાં પડે નહીં ફેરજી. કરી. ૫
એમ વિચાર કરાને હવે જોષએ, ધર્મ સ્થાનકે આજજી;
આરાધીયે અરોહંતને, સત્તર મળે મહારાજજી. કરી. ૬

કુહો.

ચેતન ચાલો સ્થાનકે, કરા ધર્મ શુભ રાજ;

અંજળ દાણા પાણીયે, ભિટીશું મહારાજ. ૧

દીક્ષામોત્સવ.

આજનો એટલે કાર્તિક વદો ૫ વાર ભ્રમુ સંવત ૧૯૪૫
નો દીવસ અત્યંત મંગળીક અને ઉત્તમોત્તમ મુદે આ દી-
વસની ઘડી, પળ, અગર વીપળ, યાનીમીષ માત્રા વખ
કરી કરીને મળતાર નથી. એ આપણે સર્વે આવક બાઈ
બાઈયા જાણીયે છીયે. આજે બાઈ કલ્પશ્રુઆઈ કે જન્મી
ભીમર શુમારમાં ૨૪ વર્ષની છે. તે પાતે આ સંસાર અ.

સાર છે. દેહ કાણુભંગુર છે. સગાં સ્નેહી સહોદર એ સર્વ સ્વાર્થની બાજુ છે. મુદ્દે આ સંસાર બાજુગરની બાજુરૂપ છે. એમ ધારી પોતાના તીવ્ર વૈરાગતા આવેશે મહાન સતી તપસ્વી સુંદરબાઈ અદ્વૈતી બેનકુંવરબાઈ શામી પાસે દિક્ષા લહે છે. એ સ્વલ્પ આનંદની વાત નથી. બાવાર્યે ધણોજ આનંદ થા નેવું છે. અને આ જનો દિક્ષા મોત્સ્વી દીવસ આપણે આપણા જન્મસુકત કરેલા કાર્યની એક આબિહુત નીશાની દાખલ નોંધી રાખવા સર્વ સુક્તેશુને બલામણુ કરવામાં આવે છે.

હમેશાંતા રીવાજ અનવ્યે દ્રષ્ટાંતોક્તે તીર્થકર દેવતા યન્મ મોત્સ્વ અગર દીક્ષામોત્સ્વને દીવસે દેવતા દેવીયો દેવ કન્યાઓને તેમજ ઇંદ્રાદીક દેવને આવવાનો રીવાજ છે. તેમ આ મોત્સ્વ કાર્ય પ્રસંગે ન્યુનતા રહી હોય એમ જણાયું નથી. કારણ આ વખતે ચાલતા પંચમકાળના જમાનાની અનવ્યે વિચાર કરતાં સાક્ષાત ઝોંકાર સ્વરૂપે આપણા શંઘાડાના મુગટમણી મહાંત મુનીશ્વર દેવજી સ્વામી તેમજ તેમના આદી શીષ્ય જયચંદજી સ્વામી તથા બાણજી સ્વામી તથા બદવજી સ્વામી તેમજ મહા સતીમાં સુંદરબાઈ, અને બેનકુંવરબાઈ નેઓ આ સુકાર્યમાં પહેલે દરજે હાજર છે. શીવાઈ એજ કાર્ય પ્રસંગે આ બુલોકના દેવતા દેવીયો દેવ કન્યાઓ (માવક માવીકા કન્યાઓ) બીજે દરજે હાજર છે તેમજ બુલોકના દેવતા દેવીયો (શુદ્ર વર્ગના લોકો) ત્રીજે દરજે હાજર થયાં હતાં. પરંતુ અનવ્યેમાનીક દોતા દેવીયા (બહાર ગામથી

આવેલાં) પણ પોતાની પુર આપેલાને લીધે પોતાનાં મુળ વૈમાન એક બાજુએ મુકી આસુ સમારંબપર હર્ષ-ભરે હાજર થયાં છે.

પૃથ્વીમાતા પણ પોતાના નજીકના પતી સંયોગના થયેલા સમાગમથી નાલી સાડી પહેરી નવપહેવે તૈયાર છે.

સૂર્યનારાયણે પણ આ દેખાવ જોવાની ખાતર પોતાના મુળ તેજમાં ઘણાજ વધારો કરી રૂપ પ્રકાશ્યું છે.

શકાદીક દેવે પણ પોતાની સતાવડે કરી આ સુકાર્યપર પોતાનું મેઘાડુંબર છત્ર ધારણ કરી તમામ ગ્રીભતાને બંધ કરી છે.

અત્યુલોકોનાં વૈમાન (ઘોડાગાડી ઘોડા) તથા ભુલોકની અપસરા વિવિધ દેખાવથી હાજર થઈ છે. છત્રીશ પ્રકારનાં વાજાંત્ર શીર ધઈ ગયાં છે. સુગીરારૂપ પુરુષની વૃષ્ટી ધવા લાગી છે. એટલે આ મોત્સવ કરવામાં કોઈ પ્રકારની ખામી રહી નથી.

છેવટે આ દિક્ષામોત્સવનું અર્ચતી બ્યાન કરવા શીવકો-વીરના સત્વરતા ચાલતી કલમ પણ તાકાદ ધરાવતી નથી. એટલે હવે હું મારી ચાલતી કલમ અટકાવવા રત્ન માગતાં સદચીદાનંદ પાસે એટલીજ વીક્ષાપી કુદ્દંઙ કે એ કલ્યાણબાધનું દીક્ષાત્વપણું હમેશાં દીન પ્રતીદીન ચડતી કળામાં વધીને પામતાં જૈનમાર્ગનો વીશેષ ફેલાવો થાય એમ પ્રાર્થના છે. વીશેષાલંકાર.

કુહા.

દીપોત્સ્વીને દેખતાં, જન મન રંજન થાય;

(૨૫)

- અયુત અધીકું આ સમે, હૈકું તો હરખાય. ૧
 વરરાખ વરધોડલે, દેખી મન લોભાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૨
 પુત્ર વંઝા પ્રસવ થકી, જય જય જય વરતાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૩
 નિર્ધન ધન મળવા થકી, પરમ પ્રકૃતીત થાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૪
 મુંઠ મનોહર ભાષથી, પંડિત પુણ્ય પંકાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૫
 નજ સહુ સહુ મીલે, જ્યોતાં રૂપ જણાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૬
 વિર વિદેશથી આવતાં, સગાં ભેઠ શુખદાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૭
 પંચુલ પદ પામ્યા થકી, શેનું ગિરિવર ધાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૮
 મિષ્ટપાન મનમાનવું, ક્ષુધાત્રિ ક્ષુધા મીટાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૯
 એમ આનું આ રૂચન વિશે, રાત્રેએ ગુરૂરાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકું તો હરખાય. ૧૦

તીથાયુર્જત દુહા.

- સદી ઓગણીસ આ સમે, પીસતાળીશ પરમાણુ;
 હઠ કૃતીકા પંચમી, ભગુ ભલેરો જાણ. ૧
 આ દીવસની પણ ધડી, કદી નથી મળનાર;
 દિક્ષા મોત્સ્વી દીપતો, જગતે જય જયકાર. ૨

સતી તપસ્વી શોભતાં, મુંઝવ્યાઈ સુખણુ;
 ખેનકુંવરઆઈ વળી, સુત્ર શીઘ્રાંતી જાણુ. ૩
 કલ્યાણુઆઈએ કોડયી, છોજ્યો છે સંસાર;
 આ દીવસના પળ ઘડી, ફરી નથી મળનાર. ૪

ભુવંગ પ્રયાત.

અતી આજનો દીન આનંદકારી,
 મળ્યાં આવકો આવીકાતો હજારી;
 ઘણા ગાડિ ઘોડા અને વેલ સંગે,
 બહુ લોકના થોક જોતા ઉમંગે. ૧

નગારાં નિશાનો નફેરીજ નાદે,
 રમાગીત ગાતાં અત્યાનંદ સાદે;
 દોઢે દેવ દેવા યઈ જાય દંગે,
 બહુ લોકના થોક જોતા ઉમંગે. ૨

જયંકારે વાણી જયંકારે જાણે,
 દશે દીશ દેવા દર્શનાંત ડોણે;
 દીઠાં સર્વ લોકો અતી ઉજરંગે,
 બહુ લોકના થોક જોતા ઉમંગે. ૩

નેમજના સાત વારનો રાગ. સાત વાર.
 આદાતે અરીહંત, બાવે ભજ્યેરે;
 શ્વર્ગપુરી સુખવાસ, શહેજે સહ્યેરે. ૧
 સોમે તે સંજમ, સુખ મનથી મળીયુંરે;
 ચોરાદીનું મહા સુખ, સહેજે ટળીયુંરે. ૨
 મંગળે મંગળ માળ, અનુપમ આજેરે;
 ગાદીધર ગુરરાજ, સંગાયે જાજેરે. ૩

બુદ્ધિ તે બુદ્ધી એમ, મુજ મન થઈછિરે;
 આપેક્ષા અંતરમાં, જરા નવ રહીછિરે. ૪
 ગુરુવારે ગુરુ દેવ, શામે છે સંગેરે;
 છે આત્મતાણા આધાર, રહેછે રંગેરે. ૫
 ભગુ ભણેરે વાર, દીક્ષા દહાડેરે;
 સંસાર સાર અસાર, સહુ મન જાણેરે. ૬
 શનીએ તે સંજમ શુધ, પ્રીતથી પાળેરે;
 નીરાકાર નીત મેવ, નયણે નીહાળેરે. ૭

કુહા.

શુભ ચારીત્ર સાચવો, જેન ધર્મ જસદાય;
 આપેક્ષા છે એટલી, નિશ્ચીન કળા સવાય. ૧
 પુન્ય સાહેબ ઉપર વેરાવળ મુકામે લખેલ પત્રનું ટાંચણ.
 તા. ૧૮-૧૨-૮૮

સ્વરતીથીરે વિમળાપુરી, વિરશેન પુલકચંદ; એ રાગ.
 મ્વસ્ત્રીથીરે સોહામણું, વેરાવળ પુર વિશાળું;
 રાતેછે રાજસ્ત્રી ગુરુ રાજ્યા, મયણ વયણ રશાળેરે.
 વંદન વારંવાર ગુરુ દેવને ૧
 સકળ શોરોમણી શામતા, શંખાડા શીરતાજરે;
 મુગટધર મુનેશ્વર મહાક્ષતા, મુન્યશ્રી મહારાજરે, વંદન ૨
 દીસેછિરે સ્વામી દેવજી. દેવેંદ્ર ૩૫ દેદારરે;
 વિર વખાણે જેને વિશ્વમાં, આશ્રીતતા આધારરે. વંદન, ૩
 જોયા જયચંદજી સોહામણા, સ્વામી શિષ્ય સુખકારરે;
 હૃપદેશાંમૃત પાનથીરે, જગતે થાય જયકારરે. વંદન, ૪
 બાણજી સ્વામી આદિ વળી, સ્વામી જાદવજી સંગેરે;

વાણી શાણી વિદ્યાસધારે, પ્રગટે નવલો રંગરે. વંદન. ૫
 ત્રિકાળ વંદનથી વાંદતાં, વંદન લેશી સ્વીકારે;
 શ્રી છત્રાથેયીરે વીનવે, નામજી સ્નેહ ઉચારે. વંદન. ૬
 પત્ર લખતાં વધતી પ્રીતડી, અધીક આનંદ એમરે;
 રુદ્ર કંપાકરે દ્રઢીએરે, છે આરોગ્યતા ક્ષેમરે. વંદન. ૭
 શંસારતે સાર અસાર છે, સાચો સાર ગુરુ સંગરે;
 ધર્મ ધ્યાનયત્રી પારે ઉતરે, શીવપુરી શુરંગરે. વંદન. ૮
 સદગુરુ સાહેબ સાંતતા, વીચરો વેરાવળ પુરરે;
 અભાગીશિરે અહં આતમા, એ છે કમ્મ અધુરરે.
 વંદન વારંવાર ગુરુદેવને.

છંદ કુંડળીયા.

મંગળાપુર માયા તજી, વેરાવળે વિહાર;
 અવસર કદી ન વિસરે, શંઘાડા સુખકાર;
 શંઘાડા સુખકાર, હાર ધરણીધર હીરા;
 આકંદમાં નરનાર, ક્યો નહીં વારા સ્થીરા;
 નાંતજી નિશ્ચીત નેહ, સુરતરુ સુખદાયા;
 વેરાવળે વિહાર, તજી મંગળાપુર માયા. ૧
 શોભાળ્યું શુદ્ધ ભાવથી, વેરાવળ આ વાર;
 વધતો આનંદ વ્યાપતાં, આનંદી નરનાર;
 આનંદી નરનાર, પ્યાર ગુરુપર પુરણા;
 વિમળ વાણી સુખદાર્ઘ, ચીત ચીંતાકર ચુરણા;
 નાંતજી નિશ્ચીત નેહ, ગુજ મન અતી લોભાળ્યું;
 વેરાવળ આવાર, શુદ્ધ ભાવથી શોભાળ્યું. ૨
 વિરક્ષેત્ર વેરાવળે, વિચરેછે બહીર;

(૨૯)

વંદન કરવા વીલખતાં, ધારણ રહે ન ધીર;
 ધારણ રહે ન ધીર, મીર મહાંત મુનેશ્વર;
 પુરણ કીયા થુપાવ, જગતે શીઘ્ર જોગેશ્વર;
 નાંનજી નિશ્ચીત નેહ, નિશ્ચીત મનોવૃત્તી નેત્રે;
 વિચરેછે બડવીર, વેરાવળ વીરક્ષેત્રે. ૩
 પ્રીતી પત્ર લખતાં વધી, અધીકી મુજને આજ;
 દુઃકૃત હું દરીયાવ પણ, ક્ષમા કરો શીરતાજ;
 ક્ષમા કરો શીરતાજ, મહારાજ મહેર કરી જે;
 દયા નિધી દાતાર, કીંકર બાંછી ગ્રહી જે;
 નાંનજી નિશ્ચીત નેહ, રિધીવંત સ્વામી એરીતી;
 અધીકી મુજને આજ, પત્ર લખતાં વધી પ્રીતી. ૪

કુહા.

પત્રીપર પરમેશ્વરા, મેર કરો મહારાજ;
 હૃદયના દર્શણ વિનાં, નિચ્છે છઠ નારાજ. ૧
 પ્રત્યુત્તર મળવા તણી, પરમ કુપાળ આશ;
 શેવકપર સુરતા કરી, નહીં કરશે નારાજ ૨
 ચિત સુરતા સ્વામી બણી, પીંજર આહી પઠાય;
 ઊતર મળતાં આપનો, આનંદ અધિક જણાય ૩
 ચિત સાચું શેવક તણું, બાણો સ્વામી જરૂર;
 દર્શન દુખ દુરાંતરે, નિશ્ચીત વધતું નુર. ૪

છપય છંદ.

સ્વામિ શંઘ શિરતાજ, આજ અવનીમાં બાળ્યા;
 સ્વામી શંઘ શિરતાજ, નયણથી નક્કી નીહાળ્યા;
 સ્વામી શંઘ શિરતાજ, કાજ સુકાજ કિયામાં;

સ્વામી શંઘ શિરતાજ, રાજ રૂપ ભુપ નીવામાં;
 એમ સ્વામી શંઘ શીરતાજનાં, દર્શને દુષ્પ ન પામીયે;
 છે કોટી પદ્મ કહ્યાણુકર, નીશદીન ઇશ નમાંમયે. ૧
 નમન કરું નીશદીન, દેવ મોટા દીર્ઘજીરે;
 નમન કરું નીશદીન, આજ ક્ષિતીમાં ઇંદરે;
 નમન કરું નીશદીન, સંસાર પાર ઉતારણ;
 નમન કરું નીશદીન, તોર બુદ્ધતાં તારણ;
 નમન નમન નીશદીન નમન, ગમન કરો ગુરુ દ્વષ્ટીએ;
 સુખ સાગર સમર્થ સદા, સુરે તરૂં સાહ્ય સૃષ્ટીએ. ૨
 આજ અતી આનંદ, પત્ર લખતાં મન પ્રોયું;
 આજ અતી આનંદ, ખરાખા પ્રાયછોત ખોયું;
 આજ અતી આનંદ, ગુરુ મુખ જાપ જાપાયી;
 આજ અતી આનંદ, કરુણાકર કરો કૃપાયી;
 આનંદ એમ અધીકો વધે, શંધે કારજ સર્વદા;
 મહાંત મુનેશ્વર દર્શને, કષ્ટ નિકટ નાવે કદા. ૩
 શ્રી ગુરુ દીન દયાળ, કૃપાળ અતીશ્રી દીશ્રી;
 શ્રી ગુરુ દીન દયાળ, પ્રતીપાળક પ્રમહશ્રી;
 શ્રી ગુરુ દીન દયાસ, રાહ શુરાહ બતાયો;
 શ્રીગુરુ દીન દયાળ, કષ્ટ પુંજ પાપ કટાયો;
 શ્રી ગુરુ દીન દયાળ શુભ, ભવતારક વારક બલા,
 અસાન હરણુ આશ્રીતતાણાં મહાન પુરુષ શેજ મળ્યા. ૪
 મહાનપુરુષ મહાવિર, ધીર ધરમે નવ ધારી;
 મહાનપુરુષ મહાવિર, નકી તાર્યા નર નારી;
 મહાનપુરુષ મહાવિર, ધર્મના રથંબ ધરામાં;

મહાનપુર્વ મહાવિર, ખલક જવાહીર ખરામાં;
 મહાનપુર્વ મહાવીર વીર, અભયદાન આપત સદા;
 અવણ અવણ શુભકાર છે, હીંકરે કષ્ટ નાથે કદા. ૫
 ચીંતામણી રૂપ, અનુપમ આજ ક્ષીતામાં;
 ચીંતામણી રૂપ, નિપુણ ધર્મ ધનીજ નિર્તીમાં;
 ચીંતામણી રૂપ, કોવ કષાય તણ દીનો;
 ચીંતામણી રૂપ, જગ ઝીલું વશ કરલાનાં;
 ચીંતામણી રૂપ રૂપ તે, સોભત સૂરી શોભતા;
 અવણ શક્યાણી શુણી, કોણુંભરે ક્ષાતા ક્ષોભતા. ૬
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, આંતસકરણ એહ ઉચારા;
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, સદ્ધર્મ સાર સુધારા;
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, આવક શાંતી મન ઈચ્છે;
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, દીગવોજય સહુ દીશે;
 એમ કૃપાળુ કરો કલ્યાણમય, મહી મંગળ મંગળ મળે;
 પુર્વ પુન્ય પરતાપથી, ગુરુ દર્શન શેજે ભજે. ૭

છંદમનહર કવિત.

ધ્યાન મન મોર ધોર, નીશીને રહે હચોર;
 ચિત ચંદ્રજ્યું ચકોર, મોહ રૂપ ભાગ્યોહે;
 ધેનું ધ્યાન ધ્યાન વછ, પ્રીતજ્યું સન્નીલ મચ્છ;
 લોભીજીને જોમ લચ્છ, લોભપુર લાગ્યોહે;
 જ્યોત દ્રષ્ટજ્યું પતંગ, અપેછે નીજ અંગ;
 કામી પુરેછે અનંગ, નેહ નારે ભાગ્યોહે;
 નટ નટ પ્રતી દહરે, વીત દીન પ્રીત ચોર;
 નાંનજી પહોરવારે, ગુરુ ધ્યાન જાગ્યોહે. ૧

(૩૨)

સવૈયા ખત્રીશા.

ચીતસદા શુખ સારહી વંછત, ચીતસદા મન મીઠુર મેવા;
ચીત સદા છત્ર ભૂપહીં આહત, ચીત સદા થક માનત થેવા;
ચીતસદા સુત્ર સારે નારંતર મંતરેજતર ચીત રહેવા;
મેરેહીં ચીત સદા ગુરુ દેવહીં, દેવનકો ચીત જનત દેવા;

કુહા.

અહપ મતીના અંકમાં, કદી પડે ને ફેર;
માફ કરો મુનેશ્વરા, મોટપણેથી મેર. ૧

પુત કપુતાં નીપજે, પિતૃમાત નહીં ઝેરા
માફ કરો મુનેશ્વરા, મોટપણેથી મેર. ૨

કલમ પ્રીતી અલંકાર કુહા.

કલમ કંપી કરથી ડગી, ઉચરી એહ બિચાર,
સદગુરુ ગુણ શુ ગુણતાં, કદી ન પામું પાર. ૧

ગર્ભસ્થાન.

એક તરુણ શુકુમારને રોમ રોમ લાલચોળ સુખા ધોંસ.
વાથી, તેમના શરીરને અસહ્ય વેદના પ્રાપ્ત થાયછે. તે કરતાં
આઠ ગણી વધારે વેદના ગર્ભસ્થાનમાં રહેનારા જીવને
ઊત્પન્ન થાયછે. મળમુત્ર લોહી પણ વીગેરેમાં નવ મહીના
અહર્નિશ મુઠાંગત સ્થિતીમાં વેદના ભોગવતીને જન્મ પા-
મેછે. યન્મકાળે ગર્ભસ્થાનથી પણ અનંત ગણી વેદના
ભોગવતી પડે છે.

કુહા.

ગર્ભસ્થાન કે ભક્તીનાં, કિંધો હતો કરાર;
વાં વાં વાં કરી ખોલીયો, જુલો ગયો ગમાર ૧

- ગર્ભસ્થાનના કુખથી, મુક્ત કરે ભવતાર; ૨
અર્ધ સર્વે વૈરાગણી, ભુલી ગયો ગમાર.
નથ માસવાડા નેકીથી, કરોયા લેખ કરાર;
આજીજી કરી અવતર્યો, ભુલી ગયો ગમાર. ૩
શાધન કરતાં સામઠું, ખોલ્યાં બંધ દ્વાર;
સાધી સ્વાર્થ સાહજે, ભુલી ગયો ગમાર. ૪
બચપણમાં બરદાશથી, યોવનવય આધાર;
રક્ષણ કરે કીરતારને, ભુલી ગયો ગમાર. ૫
ચેતન છેવટ સાંભર્યે, છેવટ રહે ન શાર;
કામ કથું નહીં આવશે, ભુલી ગયો ગમાર. ૬
બાંધી મુઠી આવતાં, ઠાલો જાહેણકાર;
હાથ ગુમાવી હીરણા, ભુલી ગયો ગમાર. ૭
શુખમાં કુલ્યો સાહજા, શુખ સગાં શુખધાર;
અંગ થકી અજગાં થયાં, ભુલી ગયો ગમાર. ૮
ઉચ્ચાયા નિચ્ચાથથી, અતે થયો આજાર;
બાન બુલ્યો બ્રમીતપણે, ભુલી ગયો ગમાર. ૯
યોવન વયમાં આત્મા, સમરી લે સુખકાર;
નહીંતો નર્કે નાંખશે, ભુલી ગયો ગમાર. ૧૦
તારી કારી ન ચાલશે, છેવટ શમય શંબાર;
નાનજી નિશ્ચયથી કહે, ભુલી ગયો ગમાર. ૧૧

કાળ વિષે.

આ સ્થળે કાળ એટલે વખત એમ અર્થ કરવાનો નથી.
પણ આ ક્ષણભંગુર દેહપર અહર્નિશ કાળચક્ર ફર્યા કરે છે.
એમ જાણવાનું છે.

કુહા.

- સુતવિત શુંદર શંખતી, રંભા ધરે રશાળ;
 અંત શમે આઘાં અશે, કાળ કરે બેહાલ. ૧
 ગોખ જરૂઆ બારીયો, મેડી શુંદર માળ;
 અંત શમે આઘાં યશે, કાળ કરે બેહાલ. ૨
 માતાને ભગની કરે, ભાતાએ બડહાલ;
 ખલકે ખોળી નહીં જડે, કાળ કરે બેહાલ. ૩
 આબુષણ શામિ અતિ, મોટા જે છે માલ;
 શંગે તે નવ ચાલશે, કાળ કરે બેહાલ. ૪
 કાળ ચક્ર ફરતું ફરે, શત્રુ વધતું સાલ;
 તેમાં કો નવ ભગરે, કાળ કરે બેહાલ. ૫
 પીપળ ખરતાં પાવને, કુંપળ હસતાં બાળ;
 વિતા કેડ વીતશે, કાળ કરે બેહાલ. ૬
 શીંઘ થકી તો સતગણી, ફરતી શંધે કાળ;
 પવન સપાટે પરવરે, કાળ કરે બેહાલ. ૭
 રાજા રંક ફકીર તો, કરતા રહ્યા શંભાળ;
 ખલકે અપરમાં અપી ગયા, કાળ કરે બેહાલ. ૮
 રંભાને રડતી કરી, રડતાં રેતાં બાળ;
 સગાં સહોદર ઝુરતાં, કાળ કરે બેહાલ. ૯
 પંચવિષયનું સુખતો, દેણ રૂપ દલાલ;
 દલાલ કુખ દેખાડશે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૦
 વહાલાંની વહાલપ જશે, વહાલાં તજશે વહાલ;
 રમ અંશ ખેચી જતાં, કાળ કરે બેહાલ. ૧૧
 પંચભુતનું પીંજરું, ભશે મુળ સંભાળ.

- મારું મારું શું કરે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૨
 તૂટેલા રૂપી તારણી, જે છે જખરી જાળ;
 મનના તો મનમાં રહે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૩
 દ્રવ કોટી ખોટી થશે, શંગ ન ચાલે માલ;
 પુણ્ય પાપ દોષ ચાલશે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૪
 મેનેહ સંબંધ તો તુટતાં, જાંખી યાશે ગ્રાળ;
 અંધ નગર અજાણ્યાં, કાળ કરે બેહાલ. ૧૫
 મેહ મમતવને છાંડતાં, બજ બાવે પ્રતીપાળ.
 નાનંદ નિશ્ચયથી કરે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૬

પ્રમાણસીક્ષા કુહા.

- અર્ધનીથી બર ઉધમાં, ચોથ રમતમાં ચેત;
 ચોથ ગયું ચાળા કરે, કાળ સપાટે લેત. ૧

લક્ષ્મી વિષે.

લક્ષ્મી એ ચળવિચળ છે. એ આપણાથી અજાણપણે
 નથી. કારણ કોડાધીપતી હોય તે વખતે અનુસરતાં છેક
 દુર્ગળ અવસ્થાને પામી જાય છે. અને દુર્ગળ અવસ્થા-
 વાળો કોડાધીપતી યદ્ જાય છે. એમ આપણે ધણા દા-
 ખલા નજરે જોયા છે. અને જોઈએ છીએ. અને એ રી-
 વાજ પરંપરાથી ચાલતો આવ્યો છે. અને ચાલ્યો આવશે.
 મારે લક્ષ્મીવાળા શ્રીમંત મુલેષુ આવશે એ ગર્વ કરવાનો
 નથી. મુદ્ધાની ખાખતપર વિચાર કરતાં, લક્ષ્મીને દેવીની
 ઉપમેય આપીએ તો “દયા” એ શબ્દને પણ દેવીની ઉપ-
 મા આપ્યા વીગર છુટકો નહીં તારે લક્ષ્મી અને દયા.
 એ બેને પરંપરાથી વૈરભાવ હોય એમ તાદશી દેખાવપ.

રથી શીઘ્ર થઈ શકેછે. કેમકે અમંતને દયા થોડી હોયછે.

શંકા.-પરંતુ જેણે સદગુણરૂપી ધર્મતત્ત્વ કૃષ્ણનો અહાર કરી, જ્ઞાન ચક્ષુનાં દ્વાર ખુલાં મુક્યાં હોય, તેમણે તો લક્ષ્મી કરતાં દયાને વીશિષ્ટ માની પરમાર્થ કાર્યપર દ્રષ્ટી ચલાવીછે. અને નારંતર ચલાવતા જશે એટલે તેમની કીર્તિ તો યાવત્ચંદ્ર દીવાકરો એમ થઈ ચુકીછે અને થઈ ચુકશે એ નીશંકછે.

પ્રમાણશીક્ષા-લક્ષ્મી વીજળી જેવી છે. વીજળીનો ઝબકારો જેમ થઇને ઓલવાઈ જાયછે. તેમ લક્ષ્મી આવીને ચાલી જાયછે. અધીકાર પતંગના રંગ જેવોછે. પતંગનો રંગ જેમ ચાર દીવસની ચટકીછે, તેમ અધીકાર માત્ર થોડો કાળ રહી હાથમાંથી જતો રહેછે. આયુષ પાણીના માળ જેવુંછે. પાણીનો હીલાળો આવ્યો કે ગયો તેમ જન્મ પામ્યા. અને એક દેહમાં રહ્યા કે ન રહ્યા. ત્યાંથી જાહેરમાં પડવું પડેછે. કામ ભાગ આકાશમાં ઉત્પન્ન થતાં ઇંદ્રના ધનુષ જેવોછે. જેમ ઇંદ્રધનુષ વર્ષાકાળમાં થઇને ક્ષણવારમાં લય થઈ જાયછે. તેમ યોવનમાં કામના વિકારે કૃષ્ણભૂત થઈ જરા વયમાં જતા રહેછે. ટુંકામાં હે જીવ એ શધળી વસ્તુના સંબંધ ક્ષણભરેછે. એમાં પ્રેમ બંધનના શાંકળે બંધાઇને શું રાચવું તાત્પર્ય એ શધળાં ચળ અને વિનાશીછે. તું અખંડ અને અવિનાશીછે. માટે તારા જેવી નીત વસ્તુને પ્રાપ્ત કરે.

સવૈયા બત્રીશા.

ધનકે કારન બંધવ મારત, ધનકે કારન પ્રીત તુટેરે;

ધનકે કારન જુદહીં બોલત, ધનકે કારન આપ કુટેરે.
 ધનકે કારન નારહીં આવત, ધનકે કારન રનેહ છુટેરે;
 નાનજી મન બીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન રાય કુટેરે. ૧
 ધનકે કારન સત્સહીં ચુકત, ધનકે કારન જર કરેરે;
 ધનકે કારન ધાત કરે અર, ધનકે કારન કુંપ પરેરે.
 ધનકે કારન ક્ષાધા સહેનાજ, ધનકે કારન શીધુ તરેરે;
 નાનજી મન બીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન ઓર મરેરે. ૨
 ધનકે કારન નાચત કુદત, ધનકે કારન વૃક્ષ ચઢેરે;
 ધનકે કારન વેઠ કરેનીજ, ધનકે કારન ભાત વઢેરે.
 ધનકે કારન નોકર હોકર, રનમાં જાકર આપ લઢેરે;
 નાનજી મન બીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન વીધા પઢેરે. ૩
 ધનકે કારન નોકર ચાકર, ધનકે કારન દાસ ગુલામા;
 ધનકે કારન મારન મોહન, ધનકે કારન આવત રામા.
 ધનકે કારન દેશ વીદેશહી, ધનકે કારન ત્યાગીત ગામા;
 નાનજી મન બીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન માગત ધામા. ૪
 ધનકે કારન મંતર તંતર, સાધન સાધત હોત હેરાના;
 ધનકે કારન ભિખ બજવત, બાહીર જાય બતાવત બાના.
 ધનકે કારન કોટી ઉપાયહી, માન તજી અપમાન લગાના;
 નાનજી મન બીચાર કીયો એમ, રંકડી જાતકું કેવત રાના. ૫

છંદ કુંડળીયા.

રૂપીયા તુહી રાંકને, પલમાં કરે અમીર;
 પેલામાં ડાપણુ ધરે, કાયર ને શુરવીર.
 કાયર ને શુરવીર, પલક એકે તું કરતો;
 રાજા રંક ફીકર, રંકપર જીતરે ધરતો.

કહે નાનજી એમ, હેતથી હરજે હૈયા;
પલમાં કરે અમીર, રાંકને તુહી રૂપૈયા. ૧

રૂપીયાના રાજમાં, ડાહો ડાપણદાર;
એજ કુળ સહુ જન ગણે, મોટપછે ધરનાર.
મોટપછે ધરનાર, ખમા ખમા સહુ કરતા;
જય વધતો જગમાંહ, બર્યા બંડારે બરતાં.

કહે નાનજી એમ, લાવ લાગેણો લૈયા;
ડાહો ડાપણદાર, રાજમાં તુહી રૂપૈયા. ૨

રૂપૈયાના રૂપમાં, નહીં આપણ કે ખોડ;
છઠ્ઠીત તો આવી મળે, પુરણ થાયે કોડ.
પુરણ થાયે કોડ, મન ગમતા મન ધાર્યા;
સસ્ત્રધાર જે શુર, હોડ કરતાં પણ હાર્યા.
કહે નાનજી એમ, કોટી ગુણ તુજમાં કૈયા;
નહીં આપણ કે ખોડ, રૂપમાં તુહી રૂપૈયા. ૩

રૂપૈયા હોય રોકડા, સગાં સહોદર શુખ;
કલેશ કુટંબે તે કરે, દુખમાં મોટું દુખ.
દુખમાં મોટું દુખ, અરણમાં પણ અચડાવે;
રણમાં રણસંગ્રામ, શુરા પણ શીથ કઢાવે.
કહે નાનજી એમ, રાવ રંક વશ રૈયા;
સગાં સહોદર શુખ, રોકડા હોય રૂપૈયા. ૪

રૂપૈયા રહીત વિષે, મોટું તારું રાજ;
ધડી ધડી ન વીથરે, તુજવીણ સરે ન કાજ.
તુજવીણ સરે ન કાજ, રાજ એવું ફેલાણું;
નર નારી વૃદ્ધ બાળ, જપે નીત નાણું નાણું.

કહે નાનજી એમ, ઈશ અને ઉચરે ઉમૈયા;
 મોટું તાં રાજ, રહીયત વીધે રૂપૈયા. ૫

રૂપૈયા રહે માનમાં, મોટો શુભેદાર;
 શાર અને પતશાર પણ, ધરપત નહીં ધરનાર.
 ધરપત નહીં ધરનાર, મળે જો અર્ધ નીઅર્ધ;
 અધિકી આશા અમે, સાધન સાધતા સર્વ.

કહે નાનજી એમ, તનુજ મન ચળે તેનૈયા;
 મોટો શુભેદાર, રહે માનમાંહી રૂપૈયા. ૬

રૂપૈયે રજીયામણું, ધર શુંદર ધરખાર;
 બાપા કરી બોલાવશે, વિશ્વરૂપ બ્યવહાર.
 વિશ્વરૂપ બ્યવહાર, જગતમાં જોર અતીશે;
 તપશી તપશ્યાકાર, એહ મનથી પણ હરશે.
 કહે નાનજી એમ, શાંત ધર્મે શુભ લેયે;
 તૃણા પુણે ન થાય, અશંખ્યત મેળ રૂપૈયે. ૭

કુહા.

વસુવીનાના નરપ શું, ખલકે જોયો ખ્યાલ;
 આગમ ભવ આનંદ વધે, પ્રીતે ભજ પ્રતીપાળ. ૧

પરનારી વિષે.

પરખારીનો ખાર, મીઠ કદી નવ કરશે;
 પરખારીનો ખાર, કર્યાથી નીશ્ચે મરશે.
 પરખારીનો ખાર, માન મરજદ મટાડે;
 પરખારીનો ખાર, આખર આપ ધટાડે.
 પરખારીના તો ખારથી, અવગુણ વધશે આપના;
 નાનજી નીશ્ચયથી કહે, જુડે બહોતરે આપના. ૨

લાજ શરમતો જાય, પ્રીતી પરરામા શાયે;
 રંગમાં વધશે રોગ, દામ નવ રેશે હાયે.
 ભુંડપ વધતો બાર, કાર વેવાર કળાણો;
 જરતો લવે જર, ગણી તે એમ ગણાણો.
 પરરામા શુષ્પ તજવીને, નિશ્ચે નાખે નર્કમાં;
 નાંનજી નિશ્ચયથી કહે, શુષ્પ મટાડે સ્વર્ગમાં. ૨
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, કુંપ ઊડેરે નાખે;
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, ભુપ પણ ભુડું બાંખે.
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, સ્વરૂપે શંગ ન કરીયે;
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, બાર ભુંડો જગ બરીયે.
 પરલલનાં ફુષ્પ અપારછે, તેથી અજગા રીજયે;
 શુધા શત્રીલને પરહરી, વીખ હળાહળ પીજયે. ૩
 પર નારી નર્ક દાર, મારથી માટા પડીયા;
 પર નારી નર્ક દાર, ખાર ખંતીલા લડીયા.
 પર નારી નર્ક દાર, હારછે હઠીલા નરની;
 પર નારી નર્ક દાર, જર જોખમીછે નરની.
 પર નારી નર્ક દારને, દખાડે નીમીષ વારમાં;
 શંગ કર્યાયકી સાંભળયું, જોખમ માટું જરમાં. ૪
 જમી જોરને જર, ધર પણ તેહ તખવે;
 જમી જોરને જર, પરગ્રહ માત કરાવે.
 જમી જોરને જર, નર વર લડતા માટા;
 જમી જોરને જર, ખરા તે પડતા ખોટા.
 જમી જોર જરના કારણે, અયડાતાછે અરણુમા;
 અપર એલુંતો અલકે રમ્યું, શૃષ્ટિ આખી શરણુમાં. ૫

જશે રંગને રાગ, ભાગ્ય પણ થાશે ભુંડા;
 બ્રવાબધી બઠકે એમ, જેમ વાંદરે ધરમુંડા.
 વિપતી વેઠે વીર, ધીર ધારણ નવ રેશે;
 શહે શિતને તાપ, આપ આંધાતુર વેશે.
 પર પ્રીયા ક્રીયા સુકાવીને, દેખાડે જમ દારને;
 નાંતજી નીશ્વયથી કહે, જોખમ મોટું જારને ૬
 એક માતેલો શાંદ, જીએ મન ગમતું ચરતો;
 અહંપદ ધરી અપાર, બીક કોની નવ ધરતો.
 વિત્યાં વર્ષ અપાર, પાર પુન્યાય ખવાણી;
 ગતિ મતિ વિપરીત, જગમાં વાત જણાણી.
 ધર ધણીએ વાતજ જાણતાં, બેઠો બાંધી બારને;
 માર અતીથે ત્યાં મારીયો, જોખમ મોટું જારને. ૭
 વિખ ભૂમી વિખ બીજ, વિખવેલો ત્યાં વળગ્યો;
 પાત્ર પુણ્ય પણ તેમ, ડુઠ્યો એવાંછે ફણગો.
 ફળીયો શુંદર ફાલ, ફળ પણ ફડાં ફળીયાં;
 દેખી મન લોભાય, રાવ રાણા મન ગળિયાં.
 એ ફળનો અહાર કર્યાયકી, ફુલભ દેહ તળયછે;
 નાંતજી નિશ્વયથી કહે, નકું બાર પરનારછે. ૮
 હાડ માંથ ને રૂધીર, ચરમ ઉપર તો શાંધી;
 સુત્રાદીકની ધાર, ક્ષાર રૂપી ધરે બાંધી.
 ધર જાયે મમશાણ, મથાણે મોટા પડીયા;
 રાવ રંક મહેરાણા, જોખ્યા ખલકે નવ જડીયા.
 એ ધર અતીછે અજખામણું, તુરત મોત તરવારછે;
 નાંતજી નીશ્વયથી કહે, નકું બાર પરનારછે. ૯

શીતા રૂપ સ્વરૂપ, ભુપ રાવણ મન બાળી;
 ભોગી થેને આપ, રંભા રૂપ નીહાળી.
 હરણ કુર્ચ તતકાળ, કામ કામાતુર રાજ;
 ગયું રાજને પાટ, માન મોટપ ગર્હ માન.
 યોદ્ધ ઓકડીનું રાજ્યતે, ખોયું એવા ખેલમાં;
 રાજપાટ કાંઈ નવ રહું, માંખાં છુડી તેલમાં. ૧૦
 અપળ નેત્ર ચાતુર, આતુરતા અંગ જણાવે;
 રાવ બાવ શુભ રીત, ગણામાં બાહુ ધરાવે.
 બોલે મીઠા બોલ, તોલ મેરૂ સમ રાખી;
 ચરોત્ર કરી સત કોડ, નરવર કાંચી નાંખી.
 અપર ધરણી અરી ખલકમાં ભોગણી જગતે જગતી;
 ખાંજીખાંજી કરી અપાડીયા, તોપણ નીશદીન માગતી. ૧૧
 ધડી એકમાં કરે રીય, ધડીમાં પ્રીત દેખાડે;
 ધડીમાં અરપે શીય, ધડીમાં ભાંય પછાડે.
 ધડીમાં કેશ કંચ, ધડીમાં કેશ વીરા;
 ધડીમાં રંગ રથાળ, ધડીમાં નેણે નીરા.
 એક ધડીયેતો બહુ વધે, નવલો નવલો રંગછે;
 પૈસો હથે પછી પેખતાં, બહી પ્રીતીમાં ભંગછે. ૧૨
 પંચમ કાળ.

પટાવળીકૃત જન મહાન પંડીત મેરૂતુગ, અને પરીશીષ્ટ
 પર્વકૃત. હેમચંદ્રસુરી કહેછે કે અશ્વત્થી વદી અમાથ એટ-
 લે દીપમાળીકા યાને દીવાળીના રોજ છેલ્લા તાર્યકર
 ત્રીશજનાંદન મહાવીર સ્વામીએ સ્વર્ગોવાય કર્યા. તેમના
 પછી ત્રણ વર્ષ આઠ માસ અને પંદર દીવસ વીત્યા પછે

એટલે અથાહ વદી ૧ના રોજથી પંચમ આરો સ્થાપીત થયો. તેમનું પ્રમાણ ૨૧૦૦૦ હજાર વર્ષનું છે. વીશેય શ-મજાણને માટે કાળ ચક્રના બે મુખ્ય ભેદ કર્યા છે. ૧ ઉત્સ-પિણી ૨ અવસર્પિણી અફેકા ભેદના છ છ આરા છે. આધુનીક વર્તન કરી રહેલો આરો. પંચમ કાળ કહેવાય છે. અને તે અવસર્પિણી કાળનો પાંચમો આરો છે. અવસ-ર્પિણી એટલે ઉતરતો કાળ, એ ઉતરતા કાળના પાંચમા આરોમાં કેવું વર્તન આ ભરતક્ષેત્રે થવું જોઈએ. તેને માટે સ્તાની પુરૂષોએ નીચે પ્રમાણે વીચારો જણાવ્યા છે.

નિગ્રંથ પ્રવચનપરથી મનુષ્યોની અધા ક્ષીણ થતી જશે. ધર્મના મુળતત્વોમાં મત મતાંતર ઘણા પડશે પાખંડી અને પ્રપંચી મતોનું મંડન થશે જનસમુહની રૂચી અધર્મી ભ-ણી વળશે. સત્ય દયા ધીમિ ધીમિ પરાભવ પામશે મોહા-દીક દોષોની વૃદ્ધિ થતી જશે દંભી પ્રપંચી અને પાખંડી ગુરૂ પુણ્ય રૂપ થશે કુષ્ટ વૃત્તીના મનુષ્યો પોતાના કુદમાં ફાવી જશે. મીઠા પણ ધુર્તવક્તા પવિત્ર મનાશે. શુધા બ્રહ્મ ચર્યાદીક શીળયુક્ત પુરૂષો મલીન કહેવાશે આત્મીક સ્તાનના ભેદો હણાતા જશે હેતુ વગરની ક્રીયા વધતી જ-શે. અસ્તાનિ ક્રીયા બહુધા થવાશે વ્યાકૂળ વિષયોનાં શાં-ધન વધતાં જશે. એકાંતીક પક્ષો સતાધીશ થશે શૃંગાર-થી ધર્મ મનાશે.

અરા ક્ષત્રિયોવિનાં ભૂમિ શોક અસ્ત થશે નિર્માળ રાજ વંશીઓ વેશ્યાના વિલાશમાં મોહ પામશે. ધર્મ કર્મ અને અરી અષ્ટાંગ રાજનિતી ભુત્રી જશે. અન્યાયની પ્રબળતા

થશે. જેમ લુંટી શકશે તેમ પ્રજાને લુંટશે. પોતે પાપીષ્ઠ
આચરણો શેવી પ્રજા આગળ તે પજાવતા જશે રાજ્ય
ખીજને નામે શુન્યતા આવતી જશે નીચ મંત્રીઓના સત્તા
વધતી જશે એઓ દીન પ્રજાને ચુથીને બંડારે ભરવાનો
રાજાને ઉપદેશ આપશે શીયળ ભંગ કરવાનો ધર્મ રાજાને
અંગીકાર કરાવશે શૌર્યાદીક સદગુણો નાશ કરાવશે મૃગયાદો
પાપમાં અંધ બતાવશે રાજ્યાધીકારીઓ પોતાના અધીકાર
રથી સહઅગણી અહંપદતા ગ્રહણ કરશે વિપ્રો લાલચુ
અને લોભીષ્ઠ થઈ જશે સદ વીદ્યા દાટી દેશે સંસારી સા-
ધનોને ધર્મ દુરાવશે કેવળ સ્વાર્થો અને કઠોર હૃદયના થ-
તા જશે સમગ્ર મનુષ્ય વર્ગની સદ વૃત્તિઓ ઘટતી જશે.
અકૃત અને બયંકરે કૃત્યો કરતાં તેઓની વૃત્તિ અટકશે
નહીં વિવેક વિનય સરજતા ઈલાદીક સદગુણો ઘટતા જશે
અનુકંપાને નામે હીનતા થશે માતા કરતાં પત્નીમાં અને
પીતા કરતાં પુત્રમાં પ્રેમ વધશે એક પત્નીવૃત્ત નીયમ પુર્વક
પાળનારી સુંદરીઓ ઘટી જશે સ્નાનથી પવિત્ર ગણાશે.
ધનથી ઉત્તમ કુળ મનાશે. ગુરુથી શીષ્યો અવળા ચાલશે
ભૂમીનો રસ ઘટી જશે સારાંશ કહેવાનો ભાવાર્થ એટલોજ
છે કે ભિત્તમ વસ્તુની ક્ષીણતાછે અનેક નીષ્ઠ વસ્તુનું પ્ર-
બળછે. છેવટે જૈનધર્માચાર્ય દુષ્સમા નામે આચાર્ય
થશે. તેમણે સ્વર્ગાવાસ કર્યા પછે જૈનધર્મ પર અનેક
આકૃતો આવી પડવાની.

મહાવીર સાસન.

હાલમાં જે સાસન ચાલે છે. તે અમણ બગવંત મહા-

વીરનું પ્રણીત કરેલું છે. ભગવંત મહાવીર મગધદેશના ક્ષત્રિયકુંડ નગરમાં ત્રિશળાદેવી ક્ષત્રાણીની કુંબે, શીધારથ રાજધી જન્મ્યા. મહાવીર ભગવાનના મોટાભાઈનું નામ નંદીવર્ધમાન હતું. મહાવીર ભગવાનની સ્ત્રીનું નામ યશો-મતિ હતું ત્રીશ વર્ષ તેઓ ગ્રહસ્થામન પાળી એકાંતીક વિહારે સાડાખાર વર્ષ એકપક્ષ તપાદિક સમ્યકાચારે એમણે અસેષ ધનધાતકી કર્મ બાળીને બશિભૂત કર્યા. અને અનુપમેય કેવળજ્ઞાન, કેવળદર્શન રજ્જુવાલીકા સરી-તાને કીનારે પામ્યા. એકુંદર બહોતેર વર્ષની લગભગ આયુશ ભોગવી. છેવટે શીઘ્ર સ્વરૂપને પામ્યા. ચાલતી ચા-વીશીના એ છેલા જૈનેશ્વર હતા.

એમનું આ ધર્મતીર્થ ચાલે છે. તે ૨૧૦૦૦ હજાર વર્ષ સુધી એટલે મંચમકાળની પૂર્ણતા સુધી ચાલશે. એમ ભ-ગવતી સુત્રનાં વાક્ય છે.

વંકજડાપછીમા એવું ઉત્તરાધ્યયન સુત્રમાં વાક્ય છે એનો બાવાર્થ એટલોજ છે કે, છેલા તીર્થકરના (મહાવીર) શીષ્યો વાંકા અને જડ થશે. તેપરથી પ્રમાણ શીક્ષાએ વીચારે કરતાં આ ધર્મમાં પણ મતમતાંત ઘણા પડી જવાનાં એ નાર સંદેહ.

શામાયિક.

શામાયિક એ શબ્દની વ્યુત્પત્તિ સમગ્રાચ અને ઇક એ શબ્દોથી થાય છે. સમ એટલે રાગદ્વેષ રહીત મન્યસ્થ પરીણામ આવે એટલે સમભાવનાથી ઉત્પન્ન થતો, જ્ઞાનદર્શન ચા-રીતરૂપ મોક્ષસ્ત્રી માર્ગ હતાદિક બાબ અને ઇક કહેતાં

બાવ એમ અર્થ થાયછે, એટલે કે જ્યારે કરીને મોક્ષના માર્ગનો લાભદાયક બાવ ઉપજે, તે સામાયિક, આર્ત રૌદ્ર એ બે પ્રકારના ધ્યાનનો ત્યાગ કરીને દસ મનના, દસવચનના અને બાર કાયાના એ બત્રીશ દોષ રહીત સામાયિક કરવું. હવે એ બત્રીશ દોસ જાણવા અવશ્ય જરૂરછે, પ્રથમાત્ મનના દસ દોષ.

૧ અવિવેક દોષ=સામાયિકનું સ્વરૂપ નહીં જાણવાથી મનમાં એવો તુરંગ ઊઠે કે આથી શું ફળ થવાનું હતું. આથી કોણ તર્ક હશે. એવા વીકલપનું નામ.

૨ યથોવાંછા દોષ=પોતે સામાયિક કરેછે, એમ અન્ય મનુષ્યો જાણે તો પ્રશંસા કરે તે ઇચ્છાએ સામાયિક કરે.

૩ ધનવાંછા દોષ=ધનની ઇચ્છાએ સામાયિક કરવું તે.

૪ ગર્વદોષ=મને લોકો ધર્મા કહેછે, અને હું કેવી સામાયિક પણ તેવીજ કરું છઉં.

૫ બયદોષ=હું આવક કુળમાંજન્મ્યોઘું. મને લોકો જાણી તરીકે માન દેછે અને જો સામાયિક નહીં કરુંતો, કહેશે કે એટલું પણ નથી કરતો એથી નીંદા થશે.

૬ નીદાનદોષ=સામાયિક કરીને તેના ફળથી ધન આ પુત્રાદીક મળવાનું ઇચ્છે તે.

૭ સંશય=સામાયિકનું પરિણામ હશે કે નહીં હોય, એમ સંકલ્પ વિકલ્પ કરે તે.

૮ કષાયદોષ=સામાયિક ક્રોધથી કરવા બેસી જાય, કે કંઈ કારણથી પછી ક્રોધ, માન માયા લોભમાં વૃત્તી ધરે તે.

૯ અવિનયદોષ=વિનય વગર સામાયિક કરે તે.

૧૦ અબહુમાન દોષ=બહુતીભાવ અને ભિન્ન મુર્ચક. સામાયિક ન કરે તે.

અહુમાન દોષ. દ્વીતીયે વચનના દસ દોષ.

૧ કુખોલદોષ=સામાયિકમાં કુવચન બોલવું તે.

૨ સહસાત્કારદોષ=સામાયિકમાં સાહસથી અવિચાર પુર્વક વાક્ય બોલવું તે.

૩ અસદારોપણ દોષ=ખીજને ખોટો બાધ આપે તે.

૪ નીરપેક્ષ દોષ=સામાયિકમાં શાસ્ત્રની દરકાર વીનાં વાક્ય બોલે તે.

૫ સંક્ષેપ દોષ=સુત્રના પાઠ ઈત્યાદી ટુંકામાં બોલી નાખે અને યથાર્થ બાંખે નહીં તે.

૬ ક્લેશદોષ=કોઈથી કંકાશ કરે તે.

૭ વિકથા=ચાર પ્રકારના વિકથા માંડી બેસે તે.

૮ હાસ્યદોષ=કોઈની હાંથી ખરકરી કરે તે.

૯ અશુદ્ધદોષ=સુત્રપાઠ ન્યુનાધિક અને અશુદ્ધ બોલે તે.

૧૦ મુણ મુણદોષ=ગડગડ ગોઠાથી સુત્રપાઠ બોલે કે પોતે પણ પુરૂં માંડ સમજી શકે.

તૃતીયે કાયાના બાર દોષ.

૧ અયોગ્ય આશન=પગપરે પગ ચઢાવીને બેસે એ ગુર્વાદીકનું અવિનય ૩૫ આશન.

૨ ચલાશન=ડગ ડગતે આશને બેસી. સામાયિક કરે અગર વારંવાર ન્યાંયી ઉઠવું પડે તેવે આસને બેસે.

૩ ચલદ્રષ્ટી=કાર્યોત્સર્ગમાં (કાઠિસગ) આંખો અંચળરાખે.

૪ સાવધ ક્રીયાદોષ=કાંઈ પાપક્રીયા કે તેની શંકા કરે તે.

૫ આલંબનદોષ=બીંતાદીકે ઓઠીગણુ ૬૪ ખેસે એથી જ્યાં ખેડેલા નંતુનો નાશ અને પ્રમાદ થાય તે.

૬ આંકુચન પ્રસારણદોષ=હાય પગ સંકોચે લાંબા કરે ઈત્યાદીક.

૭ આળશ દોષ=આંગ મરડે ટચાકા વગાડે.

૮ મોટનદોષ=આંગળી વગેરે વાંકી કરે ટચાકા વગાડે.

૯ મલદોષ=ધરડા ધરડ કરી મેલ ખેરે તે.

૧૦ વિમાથણદોષ=ગળામાં હાય નાખી ખેસે ઈત્યાદી.

૧૧ નિદ્રાદોષ=ઝોલા ખાવાં નીંદ્રા લેવી ઈત્યાદી.

૧૨ વસ્ત્રસંકોચન=ટાઢ પ્રમુખની ધારતીથી વસ્ત્રથી શરીર સંકોચે એમ ખત્રીય દુષણ રહીત શામાયક કરવી. પાંચ અતીચાર ટાળવા.

ખાર ભાવના.

૧ અનિત્ય ભાવના=શરીર, વૈભવ, લક્ષ્મી, કુટુંબ, પરીવારાદીક સર્વ વિનાશીછે. જીવનો મુળ ધર્મ અવિનાશીછે. એમ ચીતવવું તે.

૨ અચરણ ભાવના=સંસારમાં મરણ શમયે જીવને ચરણ રાખનાર કોઈ નથી. માટે એક શુભ ધર્મનું ચરણ જ સ્પર્શછે. એમ ચીતવવું તે.

૩ સંસારભાવના=આ આત્માએ સંસાર સમુદ્રમાં ભ્રમણ કરતાં કરતાં સર્વ ભવ કીધાંછે. એ સંસારી જંજીરથી હું ક્યારે છુટીશ. એ સંસાર મારો નથી હું મોક્ષમય છું એમ ચીતવવું તે.

૪ એકલ ભાવના=આ મારો આત્મા એકલોછે. તે એ.

કલો આઓછે. એકલો જશ પોતાનાં કરેલાં કર્મ એકલો ભાગવશે અત્સકરણ્યી એમ ચીતવવું તે.

૫ અત્યત્વભાવના=આ સંસારમાં કોઈ કોઈનું નથી એમ ચીતવવું તે.

૬ અશુચીભાવના=આ શરીર અપવિત્રછે. મળમુત્રની આણછે. રોગજરાનું નિવાસ ધામછે. એ શરીરથી હું ન્યારોહું એમ ચીતવવું તે.

૭ આમયભાવના=રાગદ્વેષ અજ્ઞાન મીઠ્યાત્વ ઇત્યાદીક સર્વ આમયછે એમ ચીતવવું તે.

૮ સમ્પરેભાવના=જ્ઞાનધ્યાનમાં પ્રવર્તમાન થઈને જીવ નવા કર્મ બાંધે નહી તે.

૯ નિર્જરાભાવના=જ્ઞાનસહિત ક્રિયા કરવી તે નિર્જરાનું કારણછે. એમ ચીતવવું તે.

૧૦ લોકસ્વરૂપભાવના=ચૈદરાજલોકનું સ્વરૂપવિચારવું તે

૧૧ બોધદુક્ષભાવના=સંસારમાં ભ્રમતાં આત્માને સમ્યક્જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ પ્રાપ્ત થવી દુક્ષભે. વાસમ્યક્જ્ઞાન પામ્યો તો ચારિત્ર સર્વ વિરતિ પરિણામ રૂપ ધર્મ પામવો દુક્ષભે તે.

૧૨ ધર્મદુક્ષભ ભાવના=ધર્મના રૂપદેશક તથા શુદ્ધ શાસ્ત્રના બોધક એવા ગુરુ અને એવું શ્રવણ મળવું દુક્ષભે એમ બાર ભાવનાઓ વૈરાગ્યની અને આત્મહિતૈષી વિષયોની શુદ્ધતા થવાને માટે આવશ્ય કરી બહુવાન્ન જરૂર છે.

સત્ ધર્મતત્ત્વ.

અનાદિકાળથી કર્મજનના બંધનથી આ આત્મા સંસારમાં રજાળ્યા કરેછે. સમયમાત્ર પણ તેને ખરું સુખ નથી. અવોગતીને એ શ્રેષ્ઠા કરેછે. અને અવોગતીમાં પડતા આત્માને ધરી રાખનાર જે વસ્તુ તેનું નામ ધર્મ એ ધર્મ તત્ત્વના સર્વત્ર ભગવાને ભીન ભીન મેઠ કહ્યાંછે. તેમાંના મુખ્ય બેછે ૧ વ્યવહાર ધર્મ ૨ નિશ્ચય ધર્મ.

વ્યવહાર ધર્મમાં દયા મુખ્યછે. ચાર મહાવૃત્તો પણ દયાની રક્ષા વાસ્તેછે. દયાના આઠ ભેદછે.

૧ દ્રવદયા-કોઈપણ કામ કરવું તેમાં યત્નાપૂર્વક જીવરક્ષા કરીને કરવું તે.

૨ ભાવદયા-ખીજા જીવને દુર્ગતી જતો દેખીને અનુકંપા શ્રુદ્ધીથી ઉપદેશ આપવો તે.

૩ સ્વદયા-આ આત્મા અનાદિકાળથી મિથ્યાત્વથી ગૃહાયોછે, તત્ત્વ પામતો નથી. જીનાસ્ત્રા પાળી શકતો નથી. એમ અંતવીધર્મમાં પ્રવેશ કરવો તે.

૪ પરદયા-છકાવ જીવની રક્ષા કરવી તે.

૫ સ્વૃપદયા-સુદ્ધમનિવેકથી સ્વૃપ વિચારણા તે.

૬ અનુબંધ દયા-ગુરુ કે શીક્ષક શિષ્યને કડવાં કૃત્યનથી ઉપદેશ આપે એ દેખાવમાં તો અયોગ્ય લાગેછે. પરંતુ પરિણામ કરેલાનું કારણ છે.

૭ વ્યવહાર દયા-ઉપયોગ પૂર્વક અને વિધિપૂર્વક જે દાન પાળવી તે.

૮ નિશ્ચય દયા-શુદ્ધ સાદ્ય ઉપયોગમાં એકતા બાવ

અને અભિઃ ઉપયોગ તે.

એ આઠ પ્રકારની દયાવડે કરીને વ્યવહાર ધર્મ ભગવાન કહેછે. એમાં સર્વ જીવનું સુખ સંતોષ અભયદાન એ સદ્ગુણ વિચાર પુર્વક જોતાં આવી જાયછે.

જાગ્રિ નિશ્ચય ધર્મ-પોતાના સ્વરૂપની જામણા ટાળવી. આત્માને આત્મ ભાવે ઓળખવા. આ સંસાર તે મારો નથી. અ વિગેરે નિશ્ચય ધર્મનું સ્વરૂપ છે.

જેમાં કોઈ પ્રાણીનું દુખ અહિત કે અસંતોષ રહ્યોછે. ત્યાં દયા નથી. અને દયા નથી ત્યાં ધર્મ નથી. અર્હત ભગવાનનાં કહેલાં ધર્મતત્ત્વથી સર્વ પ્રાણી અભય થાયછે.

॥ વાલાવબોધ કવો :

ઉન્મઃ સીધંઃ આ આ ઇ ઈ ઉ ઊ

રુ રૂ એ એ ઓ ઔ અં અઃ

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઙ ઝ ઞ ટ

ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ ધ ન પ ફ

બ ભ મ ય ર લ વ સ ષ

શ હ શ્રી જ્ઞઃ ૧॥

મહેર ખામર.

૧ ગોન્ડળ જૈત પ્રમોદ-માશીક ગોપાનીયું જેની અંદર ધર્મની બાબતના સરલતાથી સમજાય તેવા ગદ્ય પદ્યાત્મક વિષય શીવાય. આ શંઘાડાના મુનીશ્વર તથા મહા સતીયો અન્યો અન્ય સ્થળે બિરાજતા હશે તેની વ્યવસ્થા પુર્વક નોંધ વીગેરે. વાર્ષીક લવાજમ પોષ્ટેજ સહીત રૂ. ૨) ઓછામાં ઓછાં ચારશો ગ્રાહકો થયે ગોપાનીયું બહાર પાડવામાં આવશે.

૨ દેવેન્દ્રદીપમાળા બીજો ભાગ-પ્રથમ ભાગથી બમણા કદનું પુસ્તક તૈયાર છે. જેમાં ખરા ધર્મતત્ત્વની સમજ સડકના સુરાહ પ્રમાણે બતાવવામાં આવી છે. કીંમત પોષ્ટેજ સહીત માત્ર રૂ. ૦-૮-૦ ઓછામાં ઓછાં સો ગ્રાહક થયે પ્રસીદ્ધ કરવામાં આવશે.

૩ રમણ-જ્યોતીષમાં રામચાણ, ખરાતત્ત્વ રૂપી આ-બેહુબ ચોતાર-જેની અંદર મુખ્યપણે પ્રશ્નકારનું ધર્મિયું પ્રશ્ન તાત્કાળીક કરી શકાય તેવું પાસાનું ગણીત સેકડો વર્ષનો આગમીક પણ નીર્ણય કરવાનું સામર્થ્ય વીગેરે અ-નેક વિષયનું ચમત્કારી પુસ્તક જોયા પછેજ ખચીત ખાત્રી થઈ જવાની એટલે વધારે પ્રગંથા કરવા પ્રયોજન નહીં. કેમકે સાહેબો સૂરજ છાંયડે ઢાંક્યો છાનો રહેવાનો નથી. મોટા કદનાં ૨૦૦ પૃષ્ઠથી ભરપૂર કીંમત પોષ્ટેજ શુદ્ધાં રૂપીયા ૨).

બાળજન નિષેધક ચતુશાઈ કીંમત ૩ આના.

સંવત ૧૯૪૬ની સાલનો આગમીકપણે ખરો શોધો કોલો નીર્ણય જેમાં બાર માસની વીગત શુદ્ધાંત રૂપ સો-ધાઈ મોંઘાઈ વર્ષાદ વીગેરેના તાત્પર્ય શીવાય બીજી જો-તીય સંબંધી કેટલીએક જાણવા જોગ બાબત કીંમત ૦-૪-૦.

ઉપરના પુસ્તકમાંથી ગમેતે જાતનું પુસ્તક સુસેષુ સાહે-બોને રાખવાની ઈચ્છા હોય તેમણે મારા શીરનામાથી. ધોરાજી મુકામે શા. મોતીચંદ ઝીણાની દુકાને પત્ર લખવો કીંમત પ્રથમથીજ લેવા ડરાવ કરવામાં આવ્યો છે. નાટપેટ પત્ર લખવા મહેરખાનોએ તસ્દી લેવાની નથી.

શા. નાનજી કરમચંદ.

